

CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE A CONSELLERÍA DE SANIDADE, A CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL, A UNIVERSIDADE DE VIGO E A UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA PARA A VIXILANCIA DAS CARRACHAS E DOS MOSQUITOS VECTORES DE ENFERMIDADE HUMANA E ANIMAL DENTRO DA REDE GALEGA DE VIXILANCIA DE VECTORES (REGAVIVEC)

MEMORIA XUSTIFICATIVA

A secretaria xeral técnica da Consellería de Sanidade, **DECLARA:**

Que a Consellería de Sanidade, a Consellería do Medio Rural, A Universidade de Vigo e a Universidade de Santiago de Compostela formalizaron o 22.07.2025 o convenio arriba referido. Este convenio entrará en vigor ao día seguinte da súa sinatura e terá unha vixencia ata o 30 de abril de 2028.

Que o instrumento convencional ten por obxecto establecer as condicións polas que se rexerá a cooperación entre a Consellería de Sanidade, a Consellería do Medio Rural, a USC e a UVIGO para a prestación do apoio técnico científico e o desenvolvemento das actividades relacionadas coa vixilancia e control de carrachas e mosquitos vectores de enfermidades en Galicia a través da Rede galega de vixilancia de vectores (REGAVIVEC).

Que o convenio fundaméntase no seguinte:

Dentro das funcións da Dirección Xeral de Saúde Pública (DXSP) e da Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Alimentarias (DXGAIA) atópase o desenvolvemento de actuacións comunitarias para o control dos riscos de enfermarse asociados aos determinantes da saúde, tanto humana como animal. Entre estas actuacións atópase a vixilancia de carrachas e mosquitos vectores.

En canto a vixilancia das carrachas vectores de enfermidades (como poden ser anaplasmoses, febre Q, enfermidade de Lyme, febre exantemática mediterránea, erliquiose, etc), os datos publicados indican que tanto en Europa como en América do Norte, as carrachas están a expandirse cara ao norte en latitude e que se atopan cada vez en altitudes máis elevadas. Estímase que o cambio climático é un dos factores para esta expansión, en especial as carrachas do xénero Ixodes. Este cambio climático pode levar a que se introduzan e instalen en Galicia especies de carrachas que neste momento parece que non se atopan.

Nin a DXSP nin a DXGAIA dispoñen de persoal experto que poida levar a cabo a tarefa de identificar e determinar as densidades das diferentes especies destes ectoparásitos, polo que dende maio de 2018, no que se asinou un convenio de colaboración coa Universidade de Santiago de Compostela, se están a realizar achados relevantes, como a distribución norte-sur das diferentes especies de carrachas que interveñen na transmisión de diferentes enfermidades humanas e animais, así como

a detección de carrachas do xénero *Hyalomma* no oriente de Ourense e na parte sur-oriental de Lugo.

En relación as actuacións de vixilancia dos mosquitos vectores de enfermidades humanas e animais, a necesidade parte da posible importación de casos humanos ou animais, dende países ou áreas onde as enfermidades son endémicas. Así mesmo, o intercambio de animais entre países, como por exemplo as aves migratorias, desenvolven un papel importante como reservatorios dos microorganismos, polo que poderían, se xa existe o vector, introducirse na Comunidade Autónoma Galega.

Con motivo do cambio climático especies de mosquitos que neste momento parece que non se atopan en Galicia, como é o caso dos *Aedes japonicus* e *Aedes aegypti*, poderían introducirse e instalarse na nosa Comunidade Autónoma como xa sucedeu no ano 2023 o *Aedes albopictus*. Isto pode favorecer a aparición de casos autóctonos de enfermidades como o dengue, zika ou chikungunya, no caso dos humanos.

No caso dos mosquitos, tal e como se indicou, para as carrachas, ningunha das dúas conselleiras implicadas dispón de persoal experto en entomoloxía para levar a cabo a tarefa de identificación das especies de mosquitos, xexenes ou flebótomos de interese. Por esa razón, xa dende setembro de 2017 se optou polo convenio que se mantivo ata este momento.

Así mesmo, este convenio incorpora o enfoque "*Unha soa saúde*", integrado e unificador que busca equilibrar e optimizar de forma sostible a saúde das persoas, os animais e os ecosistemas. O enfoque mobiliza o traballo conxunto de distintas áreas, disciplinas e comunidades, co fin de fomentar o benestar e afrontar as ameazas para a saúde e os ecosistemas.

Así, dende o punto de vista da saúde pública e da sanidade ambiental é importante que exista unha rede para vixiar os vectores de interese sanitario; con esa finalidade naceu no ano 2017 a Rede Galega de Vixilancia de Vectores (ReGaViVec), a partir do convenio subscrito entre as consellerías de Sanidade, Medio Rural e as Universidades de Santiago de Compostela e Vigo, centrándose inicialmente nos mosquitos e ampliándose no ano 2018 as carrachas. Esta rede está financiada e coordinada pola Dirección Xeral de Saúde Pública.

Que a USC e a UVIGO son entidades de dereito público que desenvolven actividades de formación, investigación e desenvolvemento científico e tecnolóxico, e que entre os seus fins esenciais atópase o de contribuír aos avances para mellorar as condicións e calidade de vida do entorno social. Concretamente, os departamentos e grupos de investigación das universidades que van a participar neste convenio son os seguintes:

a) No Departamento de Patoloxía Animal da USC, o grupo de investigación COPAR GI-2120 (Control Parasitario), do que son Investigadores o Dr. Adolfo Paz Silva e a Dra. María Sol Arias Vázquez, profesores titulares do citado Departamento, contan con tres liñas de investigación denominadas "*Inmunoloxía e xenómica para o diagnóstico de infeccións en hospedeiros animais e*

en vectores", "*Vixilancia epidemiolóxica de vectores de infeccións a persoas e animais: carrachas e dípteros*" e "*Monitorización da saúde de herbívoros e emprego coma sentinelas (zoonoses)*" co obxectivo de realizar estudos sobre ectoparásitos e a súa infestación por diversos microorganismos de interese humano e animal, e con ampla experiencia no eido das carrachas.

A USC comprométese a aumentar o coñecemento sobre as carrachas que son vectores de interese para a saúde humana e animal en Galicia.

b) No Departamento de Ecoloxía e Bioloxía Animal da UVIGO, o grupo de investigación BA2 (Bioloxía Ambiental), do que é investigadora principal a Dra. Josefina Garrido González, profesora titular do citado Departamento, conta cunha liña de investigación específica sobre o "Estudo da Biodiversidade" co obxectivo de realizar, entre outros, estudos sobre fauna entomolóxica invasora, con ampla experiencia.

A UVIGO comprométese a aumentar o coñecemento sobre mosquitos vectores de interese para a saúde humana e animal en Galicia.

A colaboración con estes grupos de expertos permite as Consellería de Sanidade e do Medio Rural, no caso de estimar densidades elevadas, detectar presenza de novos xéneros e especies, zonas ou áreas cun aumento de densidade de vectores de enfermidades de importancia na saúde pública (carrachas e mosquitos) poidan tomar medidas de control de xeito urxente e informar á poboación dos ricos aos que poden estar expostos.

En canto as obrigas de cada unha das partes desagreganse no texto do Convenio, entre elas cabe destacar as obrigas económicas da Consellería de Sanidade, que se recollen na cláusula novena (financiamento). A Consellería de Sanidade comprométese ao financiamento da súa parte do proxecto dende á aplicación 1202 413A 640 3 (cp 201500443) na que existe código adecuado e suficiente.

Os intereses converxentes das partes asinantes exclúen o ánimo de lucro, e non podían satisfacerse axeitadamente mediante a celebración dun contrato dos contemplados na Lei 9/2017, do 8 de novembro, de Contratos do Sector Público, pola que se traspoñen ao ordenamento xurídico español as Directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE e 2014/24/UE, do 26 de febreiro de 2014, ou doutro instrumento alleo á natureza estritamente convencional.

En atención ao exposto, e a fin de dar cumprimento ao preceptuado no artigo 15.2. da Lei 1/2016, de 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, estimouse xustificado o recurso á sinatura do instrumento convencional que se pretende, con exclusión doutras figuras.

E para que conste, asíñase esta memoria, en Santiago,

